

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, *Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş* tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Öznür Bartin

Hakkâri Milletvekili

Hakkâri'de son yıllarda giderek yoğunlaşan intiharlar ve şüpheli ölümler, artık yalnızca adli süreçlerin konusu olarak ele alınabilecek vakalar olmaktan çıkmış; yaşam hakkının korunmasına ilişkin kamusal yükümlülüklerin sistematik biçimde aşıldığını gösteren yapısal bir toplumsal kırılmaya dönüşmüştür. Bir toplumda yaşamdan kopuşların belirli bir coğrafyada, belirli toplumsal kesimlerde ve giderek sıklaşan aralıklarla tekrarlanması, bireysel iradeye indirgenemeyecek kadar siyasal, ekonomik ve sosyal bir gerçekliğe işaret etmektedir. Buna karşın iktidar, Hakkâri'de giderek derinleşen bu tablo karşısında yaşamı önceleyen koruyucu sosyal politikalar geliştirmek yerine, her ölümün ardından yalnızca adli ve idari prosedürlerle sınırlı bir yaklaşımı sürdürmektedir.

2026 yılı boyunca Hakkâri'de yaşanan intiharlar ve şüpheli ölümler, yaşam hakkının korunmasına ilişkin kamu otoritelerinin önleyici kapasitesinin sorgulanmasını zorunlu kılmaktadır. Ocak ayında Hakkâri Merkez Biçer Mahallesi, Şemdinli ve Durankaya'da yaşanan intiharlar; 18 Şubat'ta Yüksekova'da 23 yaşındaki F.G., 24 Şubat'ta Üzümcü Köyü Derav Mahallesi'nde 19 yaşındaki H.K., 28 Şubat'ta Çavuşlu Köyü'nde beş çocuk annesi bir kadın, 8 Mayıs'ta Berçelan Mahallesi'nde 17 yaşındaki A.Z., 5 Haziran'da Yüksekova'da 22 yaşındaki Ö.K. ve 8 Haziran'da Bağlar Mahallesi AFAD Konutları'nda yaşayan beş çocuk annesi H.Ç.'nin yaşamını yitirmesi, Hakkâri'de ölümün giderek olağanlaştırıldığı bir kamusal atmosferin oluştuğunu göstermektedir. Özellikle şüpheli ölüm niteliği taşıyan dosyalarda etkin soruşturma yükümlülüğüne ilişkin tartışmaların giderilememesi, toplumdaki adalet duygusunu zedelemekte ve cezasızlık algısını güçlendirmektedir.

15 Temmuz 2026 tarihinde Çukurca ilçesine bağlı Üzümlü Köyü'nde yaşayan 70 yaşındaki Reşit Kaya'nın Zap Suyu'nda yaşamını yitirmiş halde bulunması, kamuoyuna yansıyan bilgilere göre psikolojik ve sağlık sorunları yaşadığı yönündeki iddialarla birlikte değerlendirildiğinde, yaşlı yurttaşların ruh sağlığı ve sosyal destek mekanizmalarına erişiminin de ayrıca sorgulanmasını gerektirmektedir. Aynı gün Van'ın İpekyolu ilçesinde boş arazide yaşamını yitirmiş halde bulunan ve Hakkâri'nin Geçitli (Peyanıs) Köyü nüfusuna kayıtlı olduğu belirlenen 27 yaşındaki Reber Ertunç'un ölüm nedenine ilişkin adli sürecin devam ediyor olması ise, şüpheli ölümlerin bütün yönleriyle, etkin, bağımsız ve şeffaf biçimde soruşturulmasının yaşamsal önemini bir kez daha ortaya koymuştur. Gençlerin geleceksizliğe, kadınların çok yönlü eşitsizliklere, yaşlı yurttaşların yalnızlaşmaya, emekçilerin yoksulluğa ve toplumun tamamının kamusal güvencesizliğe mahkûm edildiği koşullarda yaşam hakkı yalnızca hukuki değil, aynı zamanda sosyal ve siyasal bir güvence meselesidir.

Hakkâri'de giderek ağırlaşan bu ölüm döngüsü karşısında iktidarın hâlâ kente özgü bütüncül bir intiharı önleme stratejisi, ruh sağlığı eylem planı ve koruyucu sosyal politika programı ortaya koymamış olması, Anayasa'nın devlete yüklediği yaşam hakkını koruma yönündeki pozitif yükümlülükle bağdaşmamaktadır. Hakkâri'de artık soruşturulması gereken yalnızca tek tek ölüm dosyaları değil, bu ölümleri yeniden ve yeniden üreten kamusal ihmal düzenidir. Yaşamı önceleyen, koruyucu ve önleyici kamu politikalarının ivedilikle hayata geçirilmesi, yaşam hakkının korunmasının ve devletin anayasal sorumluluğunun kaçınılmaz gereğidir.

Bu bağlamda;

1. Hakkâri'de son yıllarda artan intihar ve şüpheli ölümlerin sosyal belirleyenlerini ortaya koyan kapsamlı bir saha araştırması yapılmış mıdır?
2. Hakkâri'de ekonomik yoksunluk, işsizlik, yalnızlaşma ve sosyal dışlanma nedeniyle risk altında bulunan yurttaşların tespit edilmesine yönelik bir izleme sistemi bulunmakta mıdır?
3. Kadınlar, gençler ve yaşlı yurttaşlara yönelik psikososyal destek hizmetlerinin il genelindeki kapasitesi nedir?
4. Hakkâri'de yaşamını yitiren yurttaşların ailelerine uzun süreli psikososyal destek sunulmakta mıdır?
5. Son on yılda Hakkâri'de intihar riski nedeniyle sosyal hizmet müdahalesi gerçekleştirilen dosya sayısı kaçtır?
6. Bakanlığınız, Hakkâri'de artan yaşamdan kopuş vakalarını sosyal politika bakımından olağanüstü risk alanı olarak değerlendirmekte midir?
7. Sosyal hizmet uzmanı ve psikolog kadrolarının artırılmasına yönelik özel bir planlama yapılacak mıdır?
8. Hakkâri'de gençlerin, kadınların ve yaşlı yurttaşların sosyal destek ağlarını güçlendirecek yeni programlar hazırlanacak mıdır?
9. Hakkâri için çok disiplinli bir "Psikososyal Destek ve Yaşamı Güçlendirme Programı" oluşturulacak mıdır?
10. Bakanlığınız, yaşam hakkının korunmasına yönelik koruyucu sosyal politikaların Hakkâri'de neden yeterince etkili olamadığına ilişkin herhangi bir değerlendirme yapmış mıdır?